

Матурски и завршни испит

ПРОГРАМ ЗАВРШНОГ ИСПИТА ЗА ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ МЕХАНИЧАР МОТОРНИХ ВОЗИЛА

Циљ стручног образовања за квалификацију МЕХАНИЧАР МОТОРНИХ ВОЗИЛА је оспособљавање лица за сервисирање возила и поправку главних склопова возила и њихових подклопова. Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавшавања, развој каријере, унапређивања запошљивости, усмерава да лица буду оспособљавана за: - примену теоријских знања у практичном контексту; - преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери; - благовремено реаговање на промене у радној средини; - препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу; - примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада; - примену мера заштите животне средине у процесу рада; - употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу.

ЦИЉ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршним испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за образовни профил механичар моторних возила, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 4/17).

СТРУКТУРА ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршни испит за ученике који су стекли средње образовање и васпитање по наставном плану и програму за образовни профил механичар моторних возила реализује се кроз практични рад.

ПРИРУЧНИК О ПОЛАГАЊУ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршни испит спроводи се у складу са овим Правилником и Приручником о полагању завршног испита за образовни профил механичар моторних возила (у даљем тексту: Приручник).

Приручник израђује Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: Центар) у сарадњи са тимом наставника из школа у којима се реализује овај образовни профил.

Приручник садржи посебне предуслове за полагање завршног испита, оквир са критеријумима за оцењивање компетенција, стандардизоване радне задатке за

СРЕДЊА ШКОЛА
"ВУК КАРАЏИЋ"
СЕЧАЊ

Тел. 023 3841-035 e-mail: srednjasesanj@gmail.com Гимназијска 2, 23240 Сечањ

практични рад и образац за оцењивање.

Центар доставља Приручник свакој школи која остварује Наставни план и програм за образовни профил механичар моторних возила.

Приручник се може допуњавати сваке школске године.

ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Ученик полаже завршни испит у складу са Законом. Завршни испит може да полаже ученик који је успешно завршио три разреда средњег образовања и васпитања по наставном плану и програму за образовни профил механичар моторних возила.

У Приручнику су утврђени посебни предуслови за полагање завршног испита у складу са наставним планом и програмом.

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршни испит се спроводи у школским кабинетима, школским радионицама, или у другим просторима где се налазе радна места и услови за које се ученик образовао у току свог школовања. Завршни испит за ученика се реализује током једног дана.

За сваког ученика директор школе именује ментора. Ментор је наставник стручних предмета који је обучавао ученика у току школовања. Ментор помаже ученику у припремама за полагање завршног испита у периоду предвиђеном наставним планом и програмом.

Директор именује стручну испитну комисију коју чине три члана, као и њихове заменике. Испитна комисија даје оцену о степености прописаних компетенција.

Комисију чине два наставника стручних предмета за образовни профил, од којих је један председник комисије, и представник послодаваца – стручњак у датој области. Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије односно Привредна комора Србије у сарадњи са Центром. Базу података о члановима испитних комисија – представницима послодаваца води Центар.

Ученик који је завршио трећи разред и који је пријавио полагање завршног испита, стиче право да приступи полагању завршног испита. У оквиру периода планираног наставним планом и програмом за припрему и полагање завршног испита, школа организује консултације и додатну припрему ученика за све радне задатке, обезбеђујући потребне услове у погледу простора, опреме и временског распореда.

РАДНИ ЗАДАЦИ

У оквиру завршног испита ученик извршава један сложени радни задатак којим се проверавају прописане компетенције.

Провера прописаних компетенција спроводи се на основу листе стандардизованих радних задатака, која је саставни део Приручника о полагању завршног испита.

Ученик извлачи радни задатак непосредно пред полагање завршног испита. Број понуђених радних задатака, за ученике једног одељења који полажу завршни испит, мора бити најмање 10% већи од броја ученика уз услов да ученици раде различите

СРЕДЊА ШКОЛА
"ВУК КАРАЏИЋ"
СЕЧАЊ

Тел. 023 3841-035 e-mail: srednjasecanj@gmail.com Гимназијска 2, 23240 Сечањ

задатке.

ОЦЕЊИВАЊЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Оцењивање на завршном испиту спроводи испитна комисија, на основу критеријума дефинисаних Приручником. Успех на завршном испиту зависи од укупног броја бодова које је ученик стекао извршавањем радног задатка.

Радни задатак се може оценити са највише 100 бодова.

Сваки члан испитне комисије у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова. На основу појединачног бодовања свих чланова комисије утврђује се просечан број бодова за радни задатак и уноси у Записник о полагању завршног испита.

Када кандидат извршењем радног задатка оствари просечних 50 и више бодова, сматра се да је показао компетентност. Уколико је просечан број бодова на радном задатку мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на завршном испиту је недовољан (1).

Бодови се преводе у успех према следећој скали:

ПРОСЕЧАН БРОЈ БОДОВА УСПЕХ

50–63 довољан (2)

64–77 добар (3)

78–90 врло добар (4)

91–100 одличан (5)

ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ

Ученик који је положио завршни испит стиче право на издавање Дипломе о стеченом средњем образовању.

Уз Диплому школа ученику издаје Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил.

СРЕДЊА ШКОЛА
"ВУК КАРАЏИЋ"
СЕЧАЊ

Тел. 023 3841-035 e-mail: srednjasecanj@gmail.com Гимназијска 2, 23240 Сечањ

ЕКОНОМСКИ ТЕХНИЧАР

Матурски испит је један од елемената система обезбеђивања квалитета стручног образовања.

Полагањем матурског испита у средњем стручном образовању, појединац стиче **квалификацију** неопходну за учешће на тржишту рада.

Матурски испит полажу ученици на крају стицања четворогодишњег образовања који су позитивно оцењени из свих предмета предвиђених наставним планом и програмом за образовни профил Економски техничар.

Матурским испитом се проверава да ли је ученик, по успешно завршеном четворогодишњем образовању, стекао стандардом квалификације прописана знања, вештине, ставове и способности, тј. стручне компетенције за занимање(а) за које се школовао у оквиру образовног профила.

Матурски испит састоји се од три независна испита:

1. испит из српског језика и књижевности, односно језика и књижевности на којем се ученик школовао (у даљем тексту: матерњи језик);
2. испит за проверу стручно–теоријских знања;
3. матурски практични рад.

1. ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Циљ испита је провера језичке писмености, познавања књижевности као и опште културе.

СТРУКТУРА ИСПИТА

Испит из матерњег језика полаже се писмено.

На испиту ученик обрађује једну од четири понуђене теме. Ове теме утврђује испитни одбор школе, на предлог стручног већа наставника матерњег језика. Од четири теме које се

СРЕДЊА ШКОЛА
"ВУК КАРАЏИЋ"
СЕЧАЊ

Тел. 023 3841-035 e-mail: srednjasecanj@gmail.com Гимназијска 2, 23240 Сечањ

нуде ученицима, две теме су из књижевности, а две теме су слободне.

2. ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

Циљ овог дела матурског испита је провера остварености очекиваних исхода знања за образовни профил **економски техничар**, односно стручно–теоријских знања неопходних за обављање послова и задатака за чије се извршење ученик оспособљава током школовања.

СТРУКТУРА ИСПИТА

У наставном плану и програму за образовни профил **економски техничар**, стручна знања неопходна за обављање послова и задатака **економски техничар** стичу се у оквиру предмета: **принципи економије, пословна економија, рачуноводство.**

3. МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД

Циљ матурског практичног рада је провера стручних компетенција прописаних Стандардом квалификације економски техничар.

СТРУКТУРА ИСПИТА

На матурском практичном раду ученик извршава два комплексна радна задатка којима се проверава стеченост свих прописаних стручних компетенција. Радни задаци се реализују кроз практичан рад.

За проверу прописаних компетенција, на основу Оквира за процену компетенција за квалификацију економски техничар утврђује се листа комбинација радних задатака.

Поред дипломе, сваки појединац полагањем оваквог испита стиче и тзв. додатак дипломи - *уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил*, чиме се на транспарентан начин послодавцима представљају стечене компетенције и постигнућа ученика.

СРЕДЊА ШКОЛА
"ВУК КАРАЏИЋ"
СЕЧАЊ

Тел. 023 3841-035 e-mail: srednjasesanj@gmail.com Гимназијска 2, 23240 Сечањ

Матурски испит се организује у школама у три испитна рока који се реализују у јуну, августу и јануару.

За сваког ученика директор школе именује **ментора/менторе**. Ментор је наставник стручних предмета који је обучавао ученика у току школовања. Он помаже ученику у припремама за полагање теста за проверу стручно–теоријских знања и матурског практичног рада. У оквиру три недеље планиране наставним планом за припрему и полагање матурског испита, школа организује консултације, информише кандидате о критеријумима оцењивања и обезбеђује услове (време, простор, опрема) за припрему ученика за све задатке предвиђене матурским испитом.

Матурски испит за ученика може да траје највише четири дана. У истом дану ученик може да полаже само један од делова матурског испита.

За сваки део матурског испита директор школе именује стручну испитну комисију, коју чине три члана и три заменика.

Ученик је положио матурски испит ако је из свих појединачних испита у саставу матурског испита добио позитивну оцену.

СРЕДЊА ШКОЛА
"ВУК КАРАЏИЋ"
СЕЧАЊ

Тел. 023 3841-035 e-mail: srednjasecanj@gmail.com Гимназијска 2, 23240 Сечањ

ГИМНАЗИЈА

Матурским испитом утврђује се зрелост и оспособљеност ученика за даље школовање. Матурски испит полажу ученици (редовни и ванредни) који су успешно завршили четврти разред гимназије.

Матурски испит састоји се из два дела:

- заједничког и
- изборног.

У оквиру заједничког дела ученици полажу матерњи језик и књижевност и математику или страни језик (по избору).

У оквиру изборног дела ученици раде и бране матурски рад.

Сви предмети полажу се према програму смера гимназије који је ученик завршио.

У оквиру заједничког дела матурског испита ученик полаже писмени део из српског језика и књижевности, према садржајима четворогодишњег програма који је дефинисан Наставним планом и програмом.

За писмени испит стручно веће предлаже Испитном одбору списак тема, од којих Испитни одбор утврђује четири непосредно пре почетка полагања. Ученик бира само једну тему за писмени испит.

Писмени испит из Српског језика и књижевности траје 4 школска часа и сви ученици га полажу истог дана.

Испит из страног језика полаже се писмено.

Ученик бира страни језик.

Испит се састоји из превода непознатог текста са страног језика на матерњи, уз употребу речника. Обим текста за превод износи 15-20 редова. Текст може да буде књижевни, публицистички или научно-популарни и треба да одговара језичком знању ученика.

Испит из математике полаже се писмено.

На испиту ученик треба да покаже у којој мери је усвојио математичка знања и умења неопходна за примену у свакодневном животу и у пракси, колико је оспособљен за успешно настављање образовања и изучавање других области у којима се математика примењује.

Изборни део матурског испита састоји се из матурског рада и одбране матурског рада.

Матурски рад

Матурски рад са одбраном је самостално обрађена тема коју ученик бира из списка одобрених тема у оквиру једног од следећих предмета:

СРЕДЊА ШКОЛА
"ВУК КАРАЏИЋ"
СЕЧАЊ

Тел. 023 3841-035 e-mail: srednjasecanj@gmail.com Гимназијска 2, 23240 Сечањ

матерњи језик и књижевност, страни језик, социологија, психологија, математика, рачунарство и информатика, историја, филозофија, географија, физика, хемија, биологија и област уметности (ликовна, музичка).

Теме за матурски испит утврђује наставничко веће школе на предлог стручних већа. Сврха матурског рада је да ученик покаже колико влада материјом у вези са темом, у којој мери је усвојио методе и приступ обради теме, како се служи литературом, да ли је оспособљен да анализира, критички размишља и да самостално изрази свој лични став у односу на тему коју обрађује.

Ученик ради матурски рад у току завршног разреда уз помоћ наставника-ментора.

У току матурског рада обавезно је организовање најмање четири консултације на којима је ментор дужан да прати рад сваког ученика и пружи потребну помоћ упућивањем на потребну литературу и избору начина и структуре израде рада.

Одбрана матурског рада

На усменој одбрани матурског рада ученик је дужан да изложи концепцију свога рада, да наведе литературу и друге изворе знања које је користио, да образложи посебне методе и поступке којима се руководио у току израде матурског рада и разлоге некоришћења других.

У току одбране матурског рада кандидат треба да покаже знање садржаја програма предмета из којег брани рад, осим ако је тема матурског рада из групе заједничких предмета (матерњи језик и књижевност, математика и страни језик).

После одбране матурског рада испитна комисија утврђује једну оцену која се изводи из вредности рада и одбране матурског рада са аспекта способности кандидата да самостално интерпретира материју и да користи савремене методе и изворе информација у процесу стицања новог знања.
